

Päiväys
24.10.2024

Diaarinumero
1329/03.04.04.04.23/2022

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

24.10.2024

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **31.10.2024**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 24.10.2024 nro 1425/2024, valitus maa-aines ja ympäristölupa-asiassa, yhteisluvan myöntämistä koskeva asia, Kolari.

Luvan hakija

Napapiirin Kuljetus Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **24.10.2024 – 2.12.2024**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **2.12.2024**.

24.10.2024

Dnro 1329/03.04.04.04.23/2022

Asia Valitus ympäristönsuojelulain ja maa-ainelain yhteiskäsittelyn piiriin kuuluvassa lupa-asiassa

Valittajat

[REDACTED]
[REDACTED] Dacaben
[REDACTED]
Husky- ja hevosretket,
[REDACTED]

Luvan hakija

Napapiirin Kuljetus Oy

Päätös, josta valitetaan

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta 6.10.2022 (28.9.2022 § 113)

Ympäristölautakunta on myöntänyt Napapiirin Kuljetus Oy:lle maa-ainelain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten ottamiseen ja ympäristönsuojelulain 27 §:ssä tarkoitetun ympäristöluvan Komulaisen kallioalueelle Kolarin Hannukaiseen tilalle Virta 273-401-30-36. Lupa on myönnetty 10 vuodeksi ja päätös on voimassa 6.10.2032 saakka. Toiminnassa on noudatettava päätöksessä annettuja lupamääräyksiä 1–38 ja toissijaisesti hakemuksessa ilmoitettuja asioita, jos niistä ei ole lupamääräystä. Lupamääräykset 1–2, 4–21, 24, 30 ja 32 kuuluvat seuraavasti:

Toimintaa koskevat yleiset lupamääräykset

1. Maa-ainesten kokonaisottomäärä on enintään 300 000 kiintokuutiometriä kalliokiviainesta, soraa ja hiekkaa. Ottamista saa tehdä 7,5 hehtaarin alalla.
2. Alueella saa murskata irrotettuja maa-aineksia enintään 100 000 tonnia vuodessa.
4. Alin ottamistaso on hakemuksessa esitetty +232,00 metriä N2000 korkeusjärjestelmässä. Ylimmän havaitun luonnollisen pohjaveden pinnan yläpuolelle on aina jätettävä vähintään 1,0 metrin vahvuinen suojakerros.

5. Maa-ainestenotto on järjestettävä siten, että ottamisalue on turvallinen alueella liikkujille maa-ainestenoton aikana ja sen päätyttyä. Jyrkät rinteet on aidattava tai merkittävä selkeästi esimerkiksi aidalla. Siimojen käyttö merkitsemiseen on kielletty. Toiminta-alueen ympäristöön tulee laittaa riittävä määrä varoituskylttejä, jotka ovat näkyvissä myös talvella.

6. Päivittäisessä toiminnassa tulee noudattaa seuraavia kellonaikoja:

- murskausta saa tehdä arkipäivisin (ma-pe) klo 7.00–22.00
- poraamista saa tehdä arkipäivisin klo 7.00–21.00
- rikotusta saa tehdä arkipäivisin klo 8.00–18.00
- räjäytystä saa tehdä arkipäivisin klo 8.00–18.00
- kuormaamista ja kuljetuksia saa tehdä arkipäivisin (ma-pe) klo 7.00–22.00 sekä lauantaina klo 8.00–18.00.

Sunnuntaina ja arkipyhinä melua aiheuttava toiminta alueella on kielletty.

Melua ja tärinää koskevat lupamääräykset

7. Toiminnassa syntyvän melun A-painotettu keskiäänitaso (L_{Aeq}) ei saa ylittää lähimmissä häiriytyvissä kohteissa ulkona piha-alueella mitattuna päivällä (klo 07:00-22:00) 55 dB eikä yöllä (klo 22:00-07:00) 50 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla melun A-painotettu keskiäänitaso ei saa ylittää päivällä 45 dB ja yöllä 40 dB.

Murskausasema ja sen melulähteet on sijoitettava mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle tasolle ja siten, että ottamisalueen seinämät estävät äänen etenemistä häiriytyvien kohteiden suuntaan.

8. Murskattavan materiaalin ja valmiin murskeen varastokasat on sijoitettava alueelle mahdollisuuksien mukaan niin, että ne estävät melun leviämistä häiriintyvien kohteiden suuntiin.

9. Murskausaseman aiheuttamaa melua on lisäksi tarvittaessa torjuttava käyttämällä koteloiteja, kumituksia tai vastaavia muita parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisia menetelmiä.

10. Kallion louhinta tulee toteuttaa niin, ettei räjäytystyö tai louhos aiheuta turvallisuusriskiä alueella liikkujille ja että toiminnasta aiheutuva melu ja tärinä jäävät mahdollisimman pieneksi. Räjäytystyön suorittajan tulee olla alan ammattilainen ja työ toteutuksessa tulee noudattaa asiaa koskevaa lainsäädäntöä. Räjäytyksistä on tiedotettava lähialueen kiinteistöjä etukäteen ja lisäksi hakijan on tiedotettava tiedotusvälineissä räjäytystyöstä. Räjäytysten aiheuttama tärinä tulee tarvittaessa mitata.

11. Lupaviranomainen voi tarvittaessa velvoittaa toiminnanharjoittajan suorittamaan melumittauksia häiriytyvissä kohteissa ja antaa meluntorjuntatoimenpiteitä koskevia lisämääräyksiä.

Päästöjä ilmaan koskevat lupamääräykset

12. Toiminnasta ei saa aiheutua pölyhaittaa. Pölyn leviäminen ympäristöön on estettävä kastelulla, toimintojen sijoittelulla, putoamiskorkeuksien säätämällä, teknisillä ratkaisuilla kuten koteloinneilla tai muilla parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisilla menetelmillä. Ellei haitallista pölyämistä voida muutoin estää, pölyä aiheuttava toiminta on keskeytettävä.

13. Ajoneuvojen kuormien ja alueelle johtavien teiden pölyäminen on estettävä siten, ettei toiminnasta aiheudu pölyhaittaa (esim. kastelemalla).

14. Lupaviranomainen voi tarvittaessa velvoittaa toiminnanharjoittajan suorittamaan hiukkasmittauksia ja antaa hiukkaspäästöjen alentamista koskevia lisämääräyksiä.

Päästöjä maaperään ja pohjaveteen koskevat lupamääräykset

15. Öljytuotteiden ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden pääsy alueen maaperään ja pohjaveteen on estettävä.

16. Alueella käytettävien ainesäiliöiden tulee olla kaksoisvaipallisia ja lukittavia sekä varustettu ylitäytön estävällä laitteistolla.

17. Alueella varastoitavien poltto- ja voiteluaineiden käsittely on tehtävä huolellisesti, siten ettei aiheudu ympäristöön kohdistuvia päästöjä.

18. Koneiden ja laitteiden huoltoa sekä välttämättömiä korjaustoimenpiteitä tehtäessä on huolehdittava siitä, että polttoaineita tai muita pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita ei pääse maaperään tai pohjaveteen.

19. Toiminta-alueelta poistettavat kuivatusvedet on johdettava laskeutusaltaaseen kiintoaineen poistamiseksi. Laskeutusallas tulee mitoittaa siten, että veden viipymä altaassa on riittävän suuri kiintoaineen poistumiseksi vedestä. Laskeutusallas tulee sijoittaa alueelle siten, ettei altaasta poistuva vesi aiheuta ympäristön luonnontilan tai veden laadun heikkenemistä. Jos ottamisalueelta joudutaan johtamaan kuivatusvesiä toisen maalle tai toisen maalla kulkevaan ojaan, tulee siihen saada maanomistajan suostumus.

20. Louhokselta pois johdettavista vesistä tulee ensimmäisenä pumppausvuonna ennen tyhjennystä ottaa vesinäyte. Näytteestä tulee määrittää pH, sähkönjohtavuus, Fe, mangaani, NO₃, kloridi, väri, KMnO₄, haju sekä öljy mikäli se on aistinvaraisesti havaittavissa.

Jätehuoltoa koskevat lupamääräykset

21. Toiminnanharjoittajan on järjestettävä toiminta-alueen jätehuolto siten, että jätteistä tai jätehuollosta ei aiheudu maaperän, pintavesien tai kaivojen pilaantumista, ympäristön roskaantumista, epäsiisteyttä, yleisen turvallisuuden heikentymistä eikä haittaa terveydelle tai ympäristölle.

24. Pintamaat tulee säilyttää alueella niin, että ne voidaan hyödyntää alueen maisemoinnissa maa-ainesluvan mukaisesti. Toiminnanharjoittajan on noudatettava valtioneuvoston asetuksen kaivannaisjätteistä 190/2013

säädöksiä, arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava kaivannaisjätehuoltosuunnitelma vähintään viiden vuoden välein ja ilmoitettava tästä valvontaviranomaiselle.

Toiminnan tarkastamista, tarkkailua ja raportointia koskevat lupamääräykset

30. Toiminnanharjoittajan on tarkkailtava toimintansa päästöjä ja ympäristövaikutuksia ja ryhdyttävä tarvittaessa toimenpiteisiin melu- ja pölyhaittojen ehkäisemiseksi. Mahdollisista toiminnan aiheuttamaa haittaa koskevista yhteydenotoista ja valituksista tulee ilmoittaa Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle viipymättä.

Muut lupamääräykset

32. Alueelle kulku on tehtävä Soratien itäistä haaraa pitkin eli sitä tietä joka on rakennettu alueella jo olevan maa-aineksen ottopaikan liikennettä varten. Maa-ainesta ei saa kuljettaa alueella Soratien länsipäässä olevan asutuksen läpi. Asiattomien pääsy ajoneuvoilla toiminta-alueelle on estettävä lukittavalla puomilla tai muulla vastaavalla järjestelyllä. Louhinta-alue on aidattava siellä missä on putoamisvaara, ulkopuolisille aiheutuvan vaaran estämiseksi. Toiminta-alueen rakenteiden ja laitteistojen huollosta ja kunnossapidosta on huolehdittava niin, ettei toiminnasta aiheutuvien ympäristö- tai terveysvahinkojen riski lisäännä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

[REDACTED] *asiakumppaneineen* on ensisijaisesti vaatinut, että Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunnan päätös kumotaan. Toissijaisesti valittajat ovat vaatineet, että päätöstä muutetaan siten, että toimivaltainen viranomaisen pyytää ELY-keskuksen lausunnon hankkeen ympäristöhaitoista ja riskeistä vaikutusalueen pohjavedelle. Lisäksi valittajat ovat vaatineet, että lupaviranomainen korvaa heidän oikeudenkäyntikulunsa.

Perustelut

Kolarin kunnan alueen maa-aines- ja ympäristölupa-asioista päättäminen ei kuulu Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunnan toimivaltaan, joten päätös on virheellinen.

Maa-aines- ja ympäristöluvan myöntämisen edellytykset eivät täyty.

Ympäristöviranomaisen ei ole ympäristölupa-asian käsittelyssä riittävästi perehtynyt hakemuksen puutteisiin ja virheisiin eikä noudattanut ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia.

Ympäristöviranomaisen ei ole tehnyt kokonaisarviota ja intressivertailua hankkeen yhteisvaikutuksista ympäröivään yhteisöön, luontoon ja alueen pohjavesitilanteeseen. Päätöksen perustelut eivät ole pitävät. Viranomaisen ei

ole selvittänyt asiaa riittävästi ennen päätöksentekoa ja hakemusasiakirjat ovat puutteelliset.

Hanke on mittasuhteiltaan laaja ja toteutuessaan se muuttaisi erämaa-alueen teollisuusalueeksi. Hankkeen mittasuhteista johtuen riskit ympäristölle ovat huomattavat. Hanke muuttaisi oleellisesti alueen nykyistä maankäyttöä, ulkoilua, retkeilyä, virkistystä, marjastusta ja metsästystä. Hankkeen vaikutuksia läheisen kylän vesihuoltoon ei voida varmuudella tietää. Hankkeen vaikutukset muun muassa luontoarvoihin, terveyteen, turvallisuuteen, asumiseen, viihtyvyyteen ja elinkeinoihin olisi tullut ottaa huomioon. Ottaen huomioon koko toiminta-alueen laajuus, 35,51 hehtaaria, louhustoiminta tulee jatkumaan kymmeniä vuosia.

Hakemuksessa esitetty selvitys melusta ei ole perusteellinen eikä riittävän laaja. Siinä ei ole otettu huomioon liikenteen aiheuttamaa melu- ja pölysaasteen kasvua. Kivimurske tullaan kuljettamaan nykyiseltä soranottoalueelta (Soravirta) lähtevää tietä pitkin, jolloin etäisyys lähiasutukseen on alle 300 metriä.

Liikenne ottoalueelle tulee lisäämään melun määrää moninkertaisesti (0–40 rekkaa päivässä). Lähialueella asuu lapsiperhe. Matkaa tieltä lähimmille kiinteistöille on noin 270 metriä, 220 metriä, 145 metriä ja 650 metriä. Hakkuiden vuoksi poroaidan vierestä on poistunut äänivalli.

Hakemuksessa ei ole selvitetty hankkeen vaikutuksia alueen linnustoon ja muuhun eläimistöön. Muutoinkin hanketta koskevat luontoselvitykset ovat puutteelliset ja kartat epäselvät. Alueen luontoarvoista tulisi tehdä selvitys.

Tunturi-Lapin maakuntakaavassa on erityismerkintä EK1907, ”Aluekohtainen määräys EK1907, 1908, 1909, 1901, 1911 Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon lähialueen matkailu-, virkistys- ja luontoarvot”. Hourukoskenojan ja Äkäsjoen kiinteistöt kuuluvat Äkäsjoen rantakaavaan (28.8.1986).

Kalliokiviaineksen louhintakohteiden käyttöönoton tulee aina perustua riittäviin selvityksiin. Lupaviranomaisen tulee selvittää hankkeen välttämättömyys/tarpeellisuus ja kyseisen alueen soveltuvuus aiottuun tarkoitukseen. Laajoilla aluekohtaisilla selvityksillä voidaan osoittaa kohteita, jotka soveltuvat kalliomurskeen tuotantoon. Ympäristölautakunta on tukeutunut perusteluissaan pääosin hakijan arvioihin ja perusteluihin. Muistutuksissa esitettyjä asioita ei ole otettu huomioon päätöksenteossa.

Päätös ei ole hallinnon oikeusperiaatteiden mukainen. Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön ja viranomaisen on huolehdittava, että jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon. Tämä ei toteudu. Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta on suosinut maansiirtoalan/maa-ainesalan elinkeinoa kuntalain ja hallinto-oikeudellisten periaatteiden vastaisella tavalla, joka poikkeaa myös kunnan yleisestä toimialasta.

Ottamissuunnitelma ei ole riittävä ja asianmukainen, eikä se perustu tutkimuksiin eikä tosiasioiden. Se on puutteellinen ja sisältää vääriä tietoja. Kaivannaisjätehuoltosuunnitelmasta puuttuvat pysyvän maa-aineksen kokonaismäärät. Lupahakemusasiakirjoista ei käy ilmi, miten laajalle alueelle kalliomurskaustoiminta ja sen oheistoiminnot tulevat sijoittumaan kyseisellä maa-ainesten ottoalueella mukaan lukien nykyinen soran- ja hiekanottoalue. Kartat ovat epäselvät, joten niistä ei pysty muodostamaan kuvaa oheistoimintojen sijoittumisesta.

Hankkeen toteutuessa vesien kertymisestä ja johtamisesta tulee muodostumaan ongelma. Toisin kuin päätöksen perusteluissa on sanottu, suunnitellulla louhosalueella ei ole metsäojitusta, koska maasto ja alueen nykyinen käyttö eivät sitä edellytä. Lupaviranomainen ei ole pitänyt tarpeellisena pyytää toiminnanharjoittajalta pohjavesitilannetta koskevaa aloitustarkistusta ja perustilakartoitusta ennen lupapäätöksen tekemistä. Lapin ELY-keskukselta ei ole pyydetty lausuntoa.

Komulaisen kallioalue sijaitsee laajassa kallio- ja vaaramaisemassa sekä korkeiden harjujen kokonaisuudessa. Alue on arvokas maisemallisesti mutta myös erityisluonnonolosuhteidensa vuoksi. Alue on rakentamatonta erämaata. Komulaisen kallioalueen lohkariekit ja porrastasantteet ovat tyypillisiä näkyjä siellä kulkevalle. Hourukoskenjärven ympäristössä on myös ikimetsää. Se kuuluu Kiuaskeron suojelualueeseen. Kiuaskeron laella sijaitsee Struven ketjun mittauspiste (67°33'00.0"N 23°48'36.0"E), joka kuuluu Unescon maailmanperintöluetteloon. Kiuaskeron suojelualueeseen kuuluu myös Kiuasselkä, Juntinlaki, Juntinjärvi, Simpsujärvi, josta Simpsukursunoja laskee Hourukoskenojaan ja Äkäsjokeen. Vaikka lupahakemuksessa ottoalueeksi on rajattu 7,5 hehtaarin alue, toiminta-alueena tulee olemaan 35,51 hehtaaria ja toiminnan vaikutukset heijastuvat huomattavasti laajemmalle alueelle.

Kiuasselänjänkkä, joka sijaitsee kyseisellä Virran tilalla, on hakemuksen mukaisen toiminnan vaikutusalueella. Kiuasselänjänkkä on hydrologisesti tärkeä alue, koska sen ympärillä on useita lähteitä. Yksi niistä sijaitsee kyseisen kallioalueen ja Kiuasselän jänkän yhtymäkohdassa. Alueen eläinlajisto on suuri ja monilukuinen. Alueella pesii uhanalaisia eläimiä ja esimerkiksi maakotka on pesinyt alueella jo kymmeniä vuosia. Kiuasselänjätkässä on kotkankuvausstudio. Kotkalle on toimitettu kuvauskohteeseen haaskoja syötäväksi vuosikautia. Alue on maakotkan reviiriä ja luonnollista oleskelualueita. Louhinta-alueen ympäristössä pesivät myös erittäin uhanalaiset tervapääsky ja räystäspääsky. Alueen muita lintulajeja, joiden elinolosuhteet ovat vaarantuneet, ovat muuttohaukka, haarapääsky, västäräkki, kiuru, närhi, kuukkeli, huuhekaja ja nisäkkäistä saukko, ilves ja karhu. Museoviraston rekisteristä on löydettävissä muun muassa seuraavat muinaismuistot: Äkäsjoen 6, veneenhylky ja pyyntikuoppa Saivojärvellä.

Hanke sijaitsee Hourukoskenoja 12273126A ja B pohjavesialueella ja alueilla on hydrologinen yhteys, koska Geologisen tutkimuslaitoksen Lapin Poski, vaihe 2 (2016-2019) hankkeen mukaan Hannukainen on harjumuodostuma, joka on kerrostunut koillis-lounaissauntaisesti Äkäsjoen ja kalliorinteiden

väliin. Muodostuman alueella kohtaavat Pakasaivon ja Tapojoen suunnalta tulevat harjuselänteet. Molempien harjuselänteiden lakikorkeus on noin 20 metriä. Muodostuman lounaisosassa virtaa lähes pohjois-eteläsuuntaisesti Hourukoskenoja, mikä kulkee muodostuman läpi laskien Äkäsjokeen. Pohjavedenpinnan taso Hourukoskenojan pohjavesialueen A itäosassa on noin +170 m mpy. ja Hourukoskenojan B etelä-lounaisosassa noin +167 m mpy. Hourukoskenojan pohjavesi on erittäin haavoittuvainen, koska pohjavesitietojärjestelmän POVET mukaan Hourukoskenojan pohjavesialueen pohjaveden haavoittuvuus on >185. Alhaista haavoittuvuutta vastaa 64–104. Geologian tutkimuslaitoksen mukaan Hourukoskenojan pohjavesialueen 12273126A ja B pohjavesialueilla on hydraulista yhteyttä.

Kylän kiinteistöt saavat talousvetensä Hourukoskenojan 12273126A ja B pohjavesialueesta, kunnallista vesi- ja viemäriverkostoa ei ole. Kaikilla kiinteistöillä on oma kaivo. Napapiirin Kuljetus Oy:llä on ollut jo 15 vuotta hiekan- ja soranottoa tällä pohjavesialueella. Hankkeen laajentuminen kaivannaistoiminnaksi tulee muodostamaan riskin alueen pohjavesiin. Erityisesti on otettava huomioon pohjaveden pilaamiskiellon ehdottomuus. Toiminnan laajentuminen teolliseksi tuotannoksi muodostaa tarpeen tehdä vesilain mukainen perustilaselvitys pohjavesitilanteesta sillä perusteella, että kyseistä Virran tilaa on jo rasi- ja hiekanotolla. Jotta päätöksenteossa toteutuu vastuullisuus, tasapuolisuus ja oikeudenmukaisuus, olisi tullut tehdä vesilain mukainen selvitys ottaen huomioon hakijan nykyisen maa-aineslupaan perustuvan soran- ja hiekanottoalueen välitön läheisyys nyt haettavana olevaan kalliomurskausalueeseen. Nykyinen soranottoalue sijaitsee tulevan louhinta-alueen alapuolella noin 500 metrin päässä.

Hanke aiheuttaa eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n tarkoittamaa kohtuutonta rasi- ja hiekanottoa. Alueen virkistyskäyttö ei ole enää mahdollista ja esimerkiksi Dacaben Husky- ja hevosretket -yritys menettää toimintaedellytykset ja joutuu lähtemään. Haittaa ei ollut olemassa, kun yritys muutti paikkakunnalle. Räjätys-, poraus-, murskaus- ja rikotustoiminta aiheuttavat kohtuutonta haittaa valittajien elinkeinoille. Toiminnan laajeneminen kallioalueelle muodostaa turvallisuusriskin husky- ja hevosretkitoiminnalle. Dacaben Husky- ja hevosretket sijaitsee noin 900 metrin päässä Napapiirin Kuljetus Oy:n hankealueesta ja noin 600 metrin päässä sen toiminta-alueesta. Dacaben Husky- ja hevosretket järjestää ratsastusta, retkiä ja kärryjeluja muun muassa lasten, vanhuksien ja liikuntarajoitteisten ihmisten kanssa pohjoissuunnassa olevaan vaara- ja kalliomaisemaan. Yrityksellä on hevosten ja koirien kasvatustoimintaa. Kantavat tammot ovat erittäin herkkiä ylimääräisille äänille. Yrityksellä ei ole mahdollisuutta muuttaa retkien suuntaa, koska Äkäsjoki ja Äkäsjoki aiheuttavat suuren turvallisuusriskin. Räjätys-, poraus- ja murskaustoiminta vaarantaa Rautulan porotilan porojen elinolosuhteita ja terveyttä sekä vaikeuttaa porotilan toimintaa. Rautulan porotila sijaitsee noin 500 metrin päässä Napapiirin Kuljetus Oy:n hankealueesta ja noin 200 metrin päässä sen toiminta-alueesta, sora- ja hiekanottoalueelta lähtevästä tiestä.

Suunniteltu kallioiden poraus, räjäytys, murskaus, rikotustoiminta, kiviainesten lastaus, kuljetus ja läjitys rajoittaa Komulaisen kylän asukkaiden

ja vapaa-ajan asukkaiden oikeuksia yleisen viihtyvyyden ja virkistyskäytön osalta. Toiminta alentaa kiinteistöjen arvoa ja tekee niiden myynnin vaikeaksi. Komulaisen kallioalue harjumuodostumiseen on kansallisellakin tasolla merkittävä alue. Äkäsjoki on kalastus- ja melontajokena merkittävä vetonaula Kolarin ja Ylläksen alueen matkailulle.

Louhos- ja murskauslaitos tulisi sijoittamaan maastossa, jossa korkeusero asuinrakennuksiin ja loma-asuntoihin on suuri, noin 80 metriä. Toiminta tapahtuu +240 m (+N2000) korkeudessa ja Äkäsjoki, jonka molemmin puolin kiinteistöt sijaitsevat on +168 m (+N2000). Kyseessä oleva louhinta-alue sijaitsee korkealla kalliolla, josta melun ja pölyn kantavuus ulottuu kilometrien päähän, pimeällä myös valosaaste. Lupapäätöksessä ei ole otettu huomioon Rovaniemen kaupungin terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa meluarvoista. Lupahakemuksessa ei ole tiedottamissuunnitelmaa räjäytyksistä.

Toiminnanharjoittajan tulisi tehdä vesilain mukainen selvitys, koska alueella ei ole kunnallista vesihuoltojärjestelmää ja alueen kiinteistöt saavat talousvetensä omasta kaivosta. Polttoaine- ja öljypäästöjen silmämääräinen tarkkailu ei ole riittävää.

Lupahakemuksesta on tiedotettu Äkäsjoen ottoalueelle johtavan soratien varressa olevien kiinteistöjen omistajille. Lähimpänä oleville kiinteistöjen omistajille hakemuksesta ei ole tiedotettu. Vakituiset asukkaat on jätetty tiedottamisen ulkopuolelle. Muistutusten ja vaatimusten tekijät eivät ole saaneet päätöstä tiedoksi. Etäisyysluettelosta puuttuvat [REDACTED] nimet. Lisäksi valittajat ovat vedonneet muun muassa ympäristönsuojelulain 43 §:ään.

Kun hakijan toiminta-alue ja toiminnan muoto kasvaa ja laajenee ja monipuolistuu, olisi syytä tehdä myös intressivertailu hankkeen yksityisistä ja yleisistä eduista.

Valittajien valitukseen liittämässä muistutuksissa on todettu lisäksi muun muassa, että louhinta-alue sijaitsee Hourukoskenojan ja Saivojärven pohjavesialueilla. Saivojärven pohjavesialue on maakuntakartassa erikoisaluetta, jossa kaivaminen on kielletty. Hourukoskenojan – Saivojärven pohjavesialueet ovat laajat ja suojelun piirissä ja virtaussuunta on Äkäsjokeen. Louhokselle kertyvä sade- ja sulamisvesi on ympäristöriski.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on varannut Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Kolarin kunnalle ja Kolarin kunnan terveydensuojeluviranomaiselle / Rovakaaren ympäristöterveydenhuollolle tilaisuuden vastineen antamiseen valituksesta.

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta on ilmoittanut, ettei sillä ole tarvetta antaa lausuntoa.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on vastineessaan todennut muun muassa, ettei siltä ole pyydetty lausuntoa vireillä olleesta hakemuksesta ennen lupapäätöksen tekemistä, sillä hakemusvaiheessa ei ole tullut ilmi sellaisia seikkoja, joiden perusteella ELY-keskukselta olisi pyydettävä lausuntoa.

Hankealueella (kiinteistö 273-401-30-36) tai sen vaikutusalueella ei ole tiedossa olevia luonnonsuojelulain 42 §:n nojalla koko maassa rauhoitettujen kasvilajien, 46 §:n uhanalaisten lajien tai 47 §:n erityisesti suojeltavien lajien esiintymiä ja eläinten havaintopaikkoja, eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteiden II ja IV lajien esiintymiä ja eläinten havaintopaikkoja tai muita luonnonsuojelullisia tekijöitä, joilla voisi olla vaikutusta hankkeen toteuttamiseen. Hankealueella tai sen vaikutusalueella ei sijaitse valtioneuvoston hyväksymiä luonnonsuojeluohjelmiin kuuluvia alueita, perustettuja luonnonsuojelualueita eikä myöskään Natura 2000 -alueita. Alue ei sijaitse valtakunnallisesti merkittävällä tai muutoin suojelulla maisema-alueella. Nämä asiat on tarkistettu 18.1.2023.

Suunniteltu toiminta ei sijoitu pohjavesialueelle, sillä suunnitelma-alue on rajattu Hourukoskenojan (12273117A, III luokka) pohjavesialueen ulkopuolelle. Suunniteltu toiminta ei myöskään vaikuta suoraan toisen kunnan alueeseen.

Päätöksen mukainen toiminta ei sijoitu ranta-asemakaavan alueelle. Alueella on voimassa Tunturi-Lapin maakuntakaava, jossa päätöksen mukainen toiminta sijoittuu maa- ja metsätalouskäyttöön osoitetulle alueelle (M 4528), jolla osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin. Hanke ei vaikeuta alueen käyttöä maakuntakaavassa osoitettuun tarkoitukseen, eikä hankkeella ole sellaista huomattavaa merkitystä alueen maakuntakaavoituksen kannalta, että hankkeesta on pyydettävä maa-ainesasetuksen 4 §:n 1 momentin kohdan 2 tarkoittama lausunto maakuntakaavoitusta hoitavalta kuntayhtymältä. Ottamissuunnitelmassa on arvioitu hankkeen ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain määrittämät hankerajat eivät ylity.

Napapiirin Kuljetus Oy ei antanut vastinetta.

Valittajat eivät ole antaneet vastaselitystä, mutta he ovat lähettäneet täydennyksen valitusoikeuksistaan.

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta on hallinto-oikeuden pyynnöstä toimittanut yhteistoimintasopimuksen ympäristönsuojelun tehtävien hoitamisesta Rovaniemen kaupungissa ja Kolarin kunnassa.

Valittajat ovat ilmoittaneet luopuvansa oikeudenkäyntikuluvaatimuksistaan.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa ympäristölautakunnan päätöksen ja palauttaa asian ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Asian näin päättyessä raukeaa lausuminen valituksesta muilta osin.

Valittajien oikeudenkäyntikuluvaatimuksen käsittely raukeaa, koska vaatimus on peruutettu.

Perustelut

Sovellettuja oikeusohjeita

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan *ympäristön pilaantumisella* tarkoitetaan sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa:

- a) terveyshaittaa;
- b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille;
- c) luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista;
- d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä;
- e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä;
- f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle; tai
- g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus;

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Saman pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan:

- 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski;
- 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle;
- 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta;
- 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus;
- 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 17 §:n mukaan ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että:

- 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua;
- 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai

3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (*pohjaveden pilaamiskielto*).

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista. Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (252/2017) tarkoitettua toimintaa, hakemukseen on liitettävä mainitun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä ennen päätöksentekoa. Hakemukseen on lisäksi tarvittaessa liitettävä luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:ssä tarkoitettu arviointi.

Saman pykälän 3 momentin mukaan hakemuksen laatijalla on oltava riittävä asiantuntemus. Hakemuksesta on käytävä tarvittaessa ilmi, mihin aineistoon ja laskenta-, tutkimus- tai arviointimenetelmään annetut tiedot perustuvat.

Ympäristönsuojelulain 40 §:n 1 momentin mukaan jos hakemus on puutteellinen tai asian ratkaiseminen edellyttää erityistä selvitystä, hakijalle on varattava tilaisuus täydentää hakemusta viranomaisen asettamassa määräajassa. Hakemus, jota ei ole täydennetty määräajassa, voidaan jättää tutkimatta.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään.

Saman pykälän 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1–5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa:

- 1) terveyshaittaa;
- 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa;
- 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta;
- 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella;
- 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasiutusta;

Maa-aineslain 3 §:n 1 momentin mukaan tässä laissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu:

- 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista;
- 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista;
- 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai
- 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n mukaan tässä asetuksessa säädetään kivenlouhimon, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamon ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksista silloin, kun toimintaan on oltava ympäristölupa.

Saman asetuksen 7 §:n mukaan toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.

Melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen 2 §:n 1 momentin mukaan asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevilla alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dB. Saman pykälän 2 momentin mukaan loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan kuitenkin soveltaa 1 momentissa mainittuja ohjearvoja.

Asiassa saatu selvitys

Napapiirin Kuljetus Oy on hakenut maa-aines- ja ympäristölupaa 7,5 hehtaarin alueelle 300 000 m³:n kokonaisottomäärälle 10 vuoden ajalle. Päätös koskee kalliokiviaineksen, soran ja hiekan ottoa, louhintaa, murskausta ja varastointia. Kyse on uudesta toiminnasta. Kolarin kunnan keskusta sijoittuu noin 22 kilometriä etelälounaaseen ja Äkäslompolon keskusta noin 15 kilometriä koilliseen ottoalueelta. Lähimpiin ottoalueelta kaakkoon sijaitsevien vapaa-ajan tai asuinrakennusten pihapiiriin etäisyys on 800–900 metriä.

Vuosittain alueella tuotetaan keskimäärin 50 000 tonnia ja enintään 100 000 tonnia kalliomursketta. Louhinta- ja murskaustöiden tuotantojaksoja arvioidaan olevan vuosittain 1–3 ja niiden yhteenlaskettu kokonaiskesto on vuosittain noin 4 viikkoa. Alueella tehdään poraamista keskimäärin 100–200 tuntia vuodessa, lohkareiden rikotusta noin 75 tuntia ja murskaamista noin 150

tuntia vuodessa sekä räjäytystöitä. Murskauslaitos on sijoitettuna alueelle ainoastaan murskaustyön keston ajan.

Tuotettava kiviaines sijoitetaan louhinta-alueen sisälle 0,8 hehtaarin suuruiselle läjitysalueelle. Louhinta-alueen sisälle sijoittuvalla tukitoiminta-alueella varastoidaan käytettävät polttoaineet, öljyt ja voiteluaineet. Alueella ei varastoida räjähdysaineita. Toiminnassa syntyy pintamaita sekä kantoja ja hakkuutähteitä noin 15 100 m³ktr. Niistä muodostetaan ottoalueen reunoille suojavaalleja, jotka käytetään alueen maisemointiin.

Maa-ainesten siirtoihin käytetään yleisiä tieyhteyksiä. Ottoalueelle johtaa sorapintainen tie Äkäsjoentieltä.

Alueella voimassa olevassa Tunturi-Lapin maakuntakaavassa alue on määritelty merkinnällä M 4529, maa- ja metsätalousvaltainen alue. Luvan hakijan mukaan suunniteltu ottamisalue ei sijoitu arvokkaaksi arvotetulle maisema-alueelle, geologisesti arvokkaille muodostumille eikä siellä ole tiedossa olevia luonnonsuojelulain mukaisia harvinaisia kasvi- tai eliölajeja. Lähin erityiseksi arvioitu luonto/maisema-arvo on Taporovan Myllylaki noin kolmen kilometrin etäisyydellä lännessä. Suunnitellun ottoalueen lähimpänä rajanaapurina oleva kiinteistö [REDACTED] on metsätalouskäytössä. Muistutuksessa ja valituksessa mainittu "kotkan tähystyspaikka" haaska ei ole maanomistajan mukaan ollut käytössä noin neljään vuoteen.

Hakemuksen mukaan hankkeesta aiheutuvat pöly-, melu- ja värinähaitat ovat lyhytkestoisia ja rajoittuvat pienelle alueelle.

Hakemuksen mukaan poravaunun lähtömelutaso on noin 120–125 dB. Sen ääni on tasaista, ei impulssimaista. Poravaunu on rinteiden päällä, joten sen aiheuttama melu on murskauslaitoksen meluun verrattuna vaikeampi torjua. Sijoittamalla murskauslaitos mahdollisimman alhaiselle tasolle ja murskeiden ja pintamaiden varastokasat melusteeksi, saadaan meluhaitta laskettua alle annettujen ohjeiden. Räjäytyksestä ja porauksesta aiheutuvan meluhaitan häiritsevyyttä voidaan tarvittaessa vähentää myös tiedottamisella.

Pölyämistä voi aiheutua alueella tapahtuvasta liikenteestä, kallion poraamisesta ja louheen murskaamisesta. Liikenteestä aiheutuvaa pölyä voidaan ehkäistä kastelulla. Poraamisesta syntyvä pöly kerätään talteen poravaunuun sijoitetulla pölynkeräyslaitteistolla, jonka pölynkeräisykyky on noin 95 %. Murskauslaitoksella syntyvää pölyä voidaan vähentää kastelemalla tai lisäämällä koteloiteja.

Alue ei sijaitse pohjavesialueella. Lähin luokiteltu pohjavesialue (Hourukoskenoja / 12273126A, luokitus III muu pohjavesialue) sijaitsee suoraan ottoalueen eteläpuolella. Ottoalue on rajattu niin, että se ei ulotu pohjavesialueelle. Ottoalue on vaaran ylärinteen kallioperää, jossa hakijan mukaan irtomaapeitteen paksuus on pieni, eikä vettä johtavia maaperän kerroksia todennäköisesti esiinny. Alimmaksi ottotasoksi on suunniteltu +232,0 m. Suojakerros pohjaveteen on +1,3 metriä. Lähin vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue on Saivojärvi (12273117A),

luokka II, noin 470 metrin etäisyydellä suunnitellusta ottoalueesta. Pohjaveden ylimmästä korkeudesta hankealueen läheisyydessä sijaitsevilla pohjavesialueilla ei ole esitetty havaintoja.

Hakemuksen mukaan louhos pysyy pääosin kuivana ja alueella syntyvät valumavedet ovat määrältään niin pieniä, että niillä ei ole mainittavaa vaikutusta ympäristöön.

Hakemuksen mukaan suunniteltu toiminta sijoittuu Pikku Pahtalaen etelärinteelle. Alue on Pikku Pahtalakeen liittyvää osin jyrkkää kallioaluetta. Kiuasselänjängkä sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä luoteessa. Kiuasselänjängästä lähtee oja, joka laskee kohti Hourukoskenjärveä. Hourukoskenoja laskee Hourukoskenjärvestä kohti Äkäsjokea. Hankkeesta katsottuna Hourukoskenjärveen laskeva oja sijaitsee luoteessa. Hourukoskenjärvi ja Hourukoskenoja sijaitsevat lounaassa. Lisäksi suunnitellun ottamisalueen ja Hourukoskenojan väliin jää topografialtaan korkeampi maa-alue, johon ei kohdistu ottamistoimenpiteitä. Etäisyys ottamisalueen reunasta Hourukoskenjärveen on lyhimmillään noin 890 metriä ja etäisyys Hourukoskenjärveen laskevaan ojaan on lyhimmillään noin 320 metriä.

Suunnitellun ottamisalueen kohdalla vuotuisen sadannan ja sulannan valumavedet laskevat alueen maastuotojen johdosta luontaisesti kohti kaakkoa. Pintamaakerros on hiekkavaltaista. Valumavedet imeytyvät nopeasti maaperään. Myös toiminnan aikaiset vedet ohjataan laskemaan kohti kaakkoa. Alueen eteläpäähän tehdään laskeutusallas kiintoaineksen erotusta varten. Laskeutusaltaaseen kertyvän hienoaineksen määrää seurataan ja sitä tyhjennetään esimerkiksi imukauhan avulla tarpeen mukaan. Laskeutusaltaan vedet johdetaan valumaan alapuoliseen maastoon. Alapuolisen maaston ylemmissä maakerroksissa vedet valuvat ja puhdistuvat edelleen samalla kun ne laskevat kohti Äkäsjokea. Laskeutusallas sijoitetaan hakijan mukaan alueelle siten, ettei altaasta poistuva vesi aiheuta ympäristön luonnontilan tai veden laadun heikkenemistä.

Hakemuksen mukaan alueella kasvaa pääosin mäntymetsää. Ottamistoiminnan jälkeen alue palautetaan metsätaloukskäyttöön. Muodostuneet seinämät ja luiskat muotoillaan kaltevuuteen 1:3 sekä taitekohdat pyöristetään luontoon sopiviksi.

Oikeudellinen arviointi

Lupaviranomaisen toimivalta

Kolarin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen. Rovaniemen kaupungin hallintosäännön mukaan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta. Rovaniemen kaupunki hoitaa Kolarin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä 1.6.2014 voimaan tulleen yhteistoimintasopimuksen perusteella. Asiassa ei ole tapahtunut menettelyvirhettä viranomaisen toimivaltaisuudessa.

Kuuleminen lupaviranomaisessa

Ympäristönsuojelulain 43 §:n mukaan lupaviranomaisen on ennen asian ratkaisemista varattava niille, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea (asianosainen), tilaisuus tehdä muistutuksia lupa-asian johdosta. Muille kuin asianosaisille on varattava tilaisuus ilmaista mielipiteensä. Kuulemisesta säädetään lisäksi hallintolaissa.

Hallintolain 34 §:n 1 momentin mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Ympäristönsuojelulain 44 §:n 1 momentin mukaan toimivaltaisen lupaviranomaisen on annettava ympäristölupaa koskeva hakemus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja hakemusasiakirjat on kuitenkin oltava nähtävillä vähintään 30 päivän ajan.

Saman pykälän 2 momentin mukaan tieto kuulutuksesta on julkaistava myös toiminnan vaikutusalueen kunnissa noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään. Lisäksi kuulutuksen julkaisemisesta on tiedotettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai julkaiseminen ole muutoin tarpeetonta. Kuulutus on annettava erikseen tiedoksi niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Lupahakemuksen kuulutus on julkaistu 17.2.2022. Hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävillä 17.2.–28.3.2022 Kolarin kunnan sähköisellä ilmoitustaululla. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä Luoteis-Lappi-sanomalehdessä 17.2.2022 olleella ilmoituksella.

Asiakirjojen mukaan hakemuksesta on annettu kirjeitse tieto hankkeesta 900 metrin - 1,1 kilometrin etäisyydelle sijoittuvien vapaa-ajan kiinteistöjen omistajille. Liki vastaavalla etäisyydellä sijaitseville eräille muille mahdollisille häiriintyvälle kohteille, kuten vakinaisesti asuttujen kiinteistöjen omistajille, hakemuksesta ei ole annettu erikseen tietoa. Hallinto-oikeus toteaa, että asianosaisten, joita asia erityisesti koskee, piiri arvioidaan tapauskohtaisesti toiminnan vaikutusten sekä toiminta-alueen ja sen ympäristön perusteella. Menettely ei ole ollut tältä osin tasapuolista. Asiassa ei ole tullut ilmi, että kuulutuksen erityisen tiedoksiannon rajaaminen esitetyllä tavalla olisi kuitenkin johtanut oikeudenmenetyksiin muistutusten ja mielipiteiden esittämismahdollisuuksien osalta.

Valituksen mukaan muistutuksen antajat ja vaatimusten tekijät eivät ole saaneet päätöstä. Ympäristönsuojelulain 85 §:n 3 momentin mukaan päätöksestä on ilmoitettava niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai esittäneet mielipiteen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille, joille on ympäristönsuojelulain 44 §:n 2 momentin mukaan annettu lupahakemusta koskevasta kuulutuksesta erikseen tieto. Jos muistutuskirjelmässä on useita allekirjoittajia, voidaan päätöksen antamisesta ilmoittaa vain muistutuksen ensimmäiselle allekirjoittajalle. Asiakirja-

aineiston mukaan päätös on lähetetty [REDACTED] sähköpostiin sekä kirjeitse tai sähköpostitse myös ainakin eräille muille valittajille. Lisäksi päätös on kuulutettu Kolarin kunnan internet-sivuilla ja Luoteis-Lappi - sanomalehdessä.

Edellä esitetyn perusteella hallinto-oikeus katsoo, ettei asiassa ole tapahtunut sellaista kuulemis- tai menettelyvirhettä, joka johtaisi päätöksen kumoamiseen ja asian palauttamiseen lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Selvitysten riittävyys

Hallinto-oikeus toteaa, että karttatarkastelun perusteella haettu toiminta sijoittuu asutusta korkeammalle, eikä ottoalueen ja lähimpien asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjen välillä ole merkittäviä maastoesteitä. Kun sen lisäksi otetaan huomioon, että kysymyksessä on uusi toiminta alueella sekä ympäristönsuojelulain 20 §:ssä tarkoitettu varovaisuus- ja huolellisuusperiaate, ei asiasta saatua selvitystä toiminnan melun vaikutuksista ole pidettävä riittävänä arvioitaessa, voiko toiminnasta aiheutua kohtuutonta meluhaittaa asumiseen ja loma-asumiseen tarkoitetuilla alueilla. Hallinto-oikeus katsoo, että hakemuksessa olisi tullut olla ympäristönsuojeluasetuksen 3 §:n mukaisesti selvitys toiminnan aiheuttamasta melusta. Vastaavanlaisissa toiminnoissa melutaso ja riittävien melusteiden mitoitus on yleisesti selvitetty melumallinnuksella. Melun ja sen leviämisen selvittäminen vasta luvan myöntämisen jälkeen lupamääräyksen 11 mukaisesti ei tässä tapauksessa ole riittävää. Edellä mainituista syistä melun osalta ei asiasta saadun selvityksen perusteella arvioitavissa täytyvätkö luvan myöntämisen edellytykset ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaisesti.

Asiasta saadun selvityksen ja karttatarkastelun perusteella louhinta-alue rajautuu länsi-lounaisreunaltaan Hourukoskenojan 12273126A pohjavesialueeseen sekä itä-kaakkoissuunnassa lähimmillään noin 400–450 metrin etäisyydelle Saivojärven 12273117A pohjavesialueesta. Ottaen huomioon ottoalueen sijainti, pohjavesistä esitettyä selvitystä ei voi pitää riittävänä. Selvityksestä ei ole arvioitavissa esimerkiksi pohjaveden arvioitu virtaussuunta, kallioalueen mahdollinen ruheisuus tai pohjavedenpinnan taso Hourukoskenojan ja Saivojärven pohjavesialueilla suhteessa louhinnan alapinnan tasoon ottoalueen läheisyydessä. Hakemuksesta liitteineen ei siten ole arvioitavissa, voiko pohjavesialueeseen rajautuvasta toiminnasta aiheutua maa-aineslain 3 §:n 1 momentin kohdan 4 tarkoittamaa pohjaveden laadun tai antoisuuden vaarantumista. Hakemuksessa olisi tullut esittää myös selvitys lähimpien talousvesikäytössä olevien kaivojen etäisyydestä ottoalueeseen ja tarvittavilta osin siitä, voiko toiminnalla olla vaikutusta talousvesikaivojen laatuun.

Karttatarkastelun perusteella kaakon suuntaan johdettavat toiminnan hulevedet purkautuvat kohti Saivojärven vedenhankintakäyttöön soveltuvaa pohjavesialuetta. Asiassa ei ole esitetty selvitystä toiminnassa syntyvän, laskeutusaltaassa käsiteltävän ja maastoon johdettavan veden määrästä ja laadusta eikä maastoon johdettavan veden purkualueen sijainnista. Asiassa on näin ollen jäänyt epäselväksi, voiko toiminnasta syntyvästä ja maastoon

johdettavasta hulevedestä aiheutua Saivojärven pohjavesialueen veden laatumuutos siten, että siitä aiheutuu ympäristönsuojelulain 17 §:n vastainen seuraus. Näin ollen asiassa ei ole arvioitavissa, ovatko hulevedet johdettavissa maastoon hakemuksen mukaisesti vai tulisiko vedet johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle tai johtaa tai käsitellä muutoin siten, että pohjaveden pilaantumiseriskiä ei aiheudu.

Hakemuksen mukaan suunniteltu ottamisalue ei sijoitu arvokkaalle maisema-alueelle, geologisesti arvokkaille muodostumille, eikä siellä ole tiedossa olevia luonnonsuojelulain mukaisia harvinaisia kasvi- tai eliölajeja, mutta varsinaista kohdekohtaista luontoselvitystä ei ole liitetty hakemukseen. Asiassa ei näin ollen ole esitetty riittävää selvitystä tiedossa olevista ottoalueen ja sen vaikutusalueen luonto-olosuhteista ja ympäristöstä, hankkeen vaikutuksista eikä sitä, onko niiden perusteella tehtävä lisäkartoituksia. Selvityksistä ei näin ollen käy riittävästi ilmi, onko alueella luonnonsuojelu-, metsä- ja vesilain säädösten tarkoittamia kasvi- ja eläinlajeja tai luontotyyppisiä tai voiko toiminnasta aiheutua maa-aineslain 3 §:n kohdissa 1–3 tarkoitettuja haittoja.

Johtopäätös

Maa-aines- ja ympäristöluvan myöntämisedellytysten harkinnan on perustuttava lupahakemukseen. Hallinto-oikeus katsoo, ettei luvan hakija ole esittänyt ympäristönsuojelulain 39 § ja ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen sekä niitä vastaavien maa-aineslain ja maa-ainesasetuksen säännökset huomioon ottaen riittävää selvitystä lupaharkinnan suorittamiseksi. Hakemuksessa esitettyjen seikkojen perusteella ei voida varmistua siitä, täyttääkö toiminta ympäristönsuojelulaissa ja maa-aineslaissa säädetyt luvan myöntämisen edellytykset. Hakemuksesta on kyettävä niin ikään arvioimaan se, millaisia lupamääräyksiä toiminnalle on asetettava. Lupaharkinnan kannalta keskeisiä seikkoja ei voi jättää selvitettyväksi luvan myöntämisen jälkeen.

Ottaen huomioon edellä esitetty, lupapäätös on kumottava ja asia on palautettava ympäristölautakunnan uudelleen käsiteltäväksi. Mikäli luvan hakija haluaa jatkaa hakemuksensa käsittelyä, tulee luvan hakijalle varata tilaisuus täydentää hakemustaan erityisesti edellä selvitysten puutteellisuutta koskevat perustelut huomioon ottaen.

Asian näin päättyessä enempi lausuminen muusta asiassa esitetystä raukeaa.

Muut sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki 20 §, 52 § 1 ja 3 mom

Maa-aineslaki 4a §, 5 §, 7 §, 20 § 2 mom

Laki eräistä naapurussuhteista 17 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta 3 §, 11 § 1 mom

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Kolarin kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Velvollisuus ilmoittaa päätöksen saamisesta

██████████ on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille.

Ilmoitusvelvollinen on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **2.12.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Annukka Lagerstam ja Päivi Kentala sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Jaakko Heinolainen.

Esittelijä Mia Koski-Träskvik

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta

[REDACTED] asiakumppaneineen
Osoite: [REDACTED]

Jäljennös maksutta

Napapiirin Kuljetus Oy
Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta
Rovakaaren ympäristöterveydenhuolto
Kolarin kunnanhallitus
Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto /
Ympäristölupavastuualue
Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>